

ВАРНЕНСКИ СВОБОДЕН УНИВЕРСИТЕТ „ЧЕРНОРИЗЕЦ ХРАБЪР“

РЕЦЕНЗИЯ

От: проф. д-р Павел Георгиев Павлов

Варненски свободен университет „Черноризец Храбър“

Относно: дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен **„доктор“** по Професионално направление 3.7. “Администрация и управление“, Докторска програма „Организация и управление извън сферата на материалното производство“

Автор на дисертационния труд: *Йигитали Ялчън*

Тема на дисертационния труд: *“Възможности за развитие на аутсорсинга в България (на примера на хотелиерството)”*

Основание за представяне на становището: участие в състава на научното жури по защита на дисертационния труд съгласно Заповед № 521/6.08.2021 г. на Ректора на ВСУ „Черноризец Храбър“.

1. Обща характеристика на представения дисертационен труд

Дисертационният труд на Йигитали Ялчън е разработен в обем от 330 страници и е обсъден в катедра „Администрация, управление и политически науки“ при факултет „Международна икономика и администрация“ на ВСУ „Черноризец Храбър“. В структурно отношение разработката съдържа увод, изложение в три глави, заключение и библиография. Съдържанието на разделите е разпределено в отделни параграфи, като в края на всяка глава са направени конкретни изводи. В основния текст се съдържат 50 таблици и 29 фигури. Дисертационното изследване е осъществено въз основа на анализирани и проучени 148 заглавия. Предложеният за рецензиране дисертационен труд разглежда актуален проблем за необходимостта от промяна на бизнес модела на хотелиерските предприятия в отговор на предизвикателствата на динамичната бизнес среда и възможностите за използването на аутсорсинга като средство за тази промяна.

Актуалността и значимостта на темата на дисертационния труд се обуславя от необходимостта от промяна на бизнес модела на хотелиерските предприятия в отговор на предизвикателствата на динамичната бизнес среда и възможностите за използването на аутсорсинга като средство за тази промяна.

II. ОБЩА ХАРАКТЕРИСТИКА И ОЦЕНКА НА СЪДЪРЖАНИЕТО НА ДИСЕРТАЦИОННИЯ ТРУД

В УВОДА се обосновава изборът на темата в контекста на нейната актуалност и практическа приложимост. Коректно са **формулирани** изследователският проблем и авторовата теза. Правилно са дефинирани целта на дисертационния труд и поставените за решаване задачи. Определени са обектът и предметът на изследването. Посочени са ограниченията по изследваната проблематика и използваният инструментариум.

В първа глава „Теоретични основи на аутсорсинга и развитието му в хотелиерството ”, акцентът е поставен на аутсорсинга и неговата роля за повишаване ефективността на хотелиерската услуга.

Специално внимание е обърнато на предимствата и недостатъците на аутсорсинга и основните мотиви за прилагането му. Анализирани са проучванията за аутсорсинг в хотелиерските предприятия, за да се установяват най-често срещаните причини и мотиви за неговото прилагане, както и рисковете и опасностите които могат да възникнат при неговото неправилно приложение. Разглеждани са и областите на приложение на аутсорсинга в хотелиерското предприятие. На база съвкупното разглеждане на вече изведените теоретични постановки за понятието „аутсорсинг” и избрани модели е предложен концептуален модел. Конструиран е и методически инструментариум за емпирично проучване в национален контекст. Методическият инструментариум обобщава силните страни на досегашните теоретични и практически разработки по проблема като взема предвид конкретните за страната предпоставки на изучаваното явление и осигурява отправна точка за бъдещи систематични и комплексни проучвания в тази област.

Втора глава „Анализ на развитието на аутсорсинга в хотелиерството в България” е посветена на **добрите практики на аутсорсинга в хотелиерството**. Представени са резултати от различни изследвания на хотели в различни страни. Изводите, до които водят разгледаните проучвания са, че всеки сценарий за управление на хотелските дейности има своите плюсове и минуси. Втора глава съдържа и анализ на развитието на аутсорсинга в хотелиерството в България.

В трета глава „Насоки за усъвършенстване на аутсорсинга в българските хотели ” се прави сравнителен анализ и оценка на възможностите за приложение на аутсорсинга в българската хотелиерска практика. В главата се разглеждат и перспективите за развитие на аутсорсинга и хотелиерството, като част от подготовката за постпандемичния свят. Наред с това са изведени и основните проблемни области, които стоят пред мениджърите по отношение на изнасянето на процеси/ дейности. За решаване на тези проблеми, базирайки се

на резултатите от изследването, са предложени насоки за подобряване използването на аутсорсинг.

В **заключението** авторът добросъвестно и точно е изложил основните научни **резултати**, получени от цялостното изследване на дисертационния труд.

III. ПО-СЪЩЕСТВЕНИ СИЛНИ СТРАНИ И РЕЗУЛТАТИ С ПРИНОСЕН ХАРАКТЕР НА ДИСЕРТАЦИОННИЯ ТРУД

Като по-съществени силни страни и резултати с приносен характер могат да се открият:

1) В дисертационния труд се идентифицират и подлагат на методологична интерпретация понятието «аутсорсинг» и ролята му в българското хотелиерство;

2) Предложени са насоки за подобряване използването на аутсорсинг в контекста на постпандемични условия.

3) Умело интерпретиране на известни научни тези и доразвиването им с извеждане на собствени изводи и препоръки за по-нататъшно проучване на възможностите за повишаване качеството на хотелиерската услуга и понижаване на разходите чрез предоставените аутсорсинг услуги на пазара.

Макар и да се нуждае от прецизиране, справката за приносите в дисертационния труд отразява резултатите и изводите, до които докторантът е стигнал в проучването си. Приносите са негово лично дело и могат да се характеризират като допълване и обогатяване на теорията и практиката в разглежданата област.

IV. АВТОРЕФЕРАТ И ПУБЛИКАЦИИ ПО ДИСЕРТАЦИОННИЯ ТРУД

Авторефератът е подготвен според изискванията и достоверно отразява съдържанието на труда и акцентира върху най-важните моменти, резултати и изводи от изследванията.

Основните резултати от дисертационния труд са представени чрез 4 публикации, които отразяват напълно успеха на докторанта в изследваната област.

V. КРИТИЧНИ БЕЛЕЖКИ И ПРЕПОРЪКИ

В процеса на работа върху дисертационния труд имах възможност да се запозная с отправените му критичните бележки и препоръки. Намирам, че значителна част от тях са отстранени, а с други авторът се е съобразил и в значителна степен е отчел в труда си. Като възможности за подобрене на дисертацията продължавам да отчитам, че:

1. Изследването би следвало по-задълбочено да разгледа възможностите за приложението на аутсорсинга в хотелиерството в контекста на лавинообразното

навлизане на новите информационни технологии в туристическия бизнес – резервационни портали, роботизация, изкуствен интелект.

2. Препоръчително е разширяване на обхвата на изследването с цел извеждане на особеностите на приложението на аутсорсинга при независимите хотели и при хотелските вериги
3. Препоръчително е акцентиране върху изследването на финансово-икономическите аспекти на приложението на аутсорсинга в българското хотелиерство и бенчмаркинг на аутсорсинга в хотелите в България и в други развити туристически дестинации

Посочените бележки и препоръки не намаляват достойнствата на дисертационния труд и не се отразяват върху общата ми положителна оценка за него. Те са насочени преди всичко към повишаване степента на неговата приложна полезност.

VI. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Изложеното до тук ми дава основание да приема дисертационния труд за завършен, съгласно изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България и Правилника към него. Това ми дава основание да предложа на уважаемите членове на научното жури да гласува за присъждане на образователна и научна степен „Доктор” в Професионално направление 3.7 „Администрация и управление” по докторска програма „Организация и управление извън сферата на материалното производство” на Йигиталп Ялчън за разработения от него дисертационен труд „Възможности за развитие на аутсорсинга в България (на примера на хотелиерството).”

01.09.2021 г.

Изготвил рецензията:.....

(проф.д-р Павел Павлов)